

מז. חל שביעי של פסח ביום ו', נראה שמותר לבשל בו קמניות⁵⁸ עבור השבת

השבת

מנחת שלמה

דבר הלכה

השבת

צפה"ג על היין כשחזור ומקדש ולהגרעק"א
נריך לחזור, וכ"כ המ"צ צפה"ל סי' רח"ט
ס"ה (ד"ה אין מזכרין, נשס חי' רע"א) דצאופן
שלא ילא בצרכת מאורי האש נריך לחזור

השבת

ארחות הלכה

58. במנחת שלמה קמא סי' י' הערה 6 כתב רבנו: אגב אעיר על האמור בספר בן איש חי (שנה א' פרשת צו סעיף מ"א) דמי שאינו אוכל אורז בפסח אסור לבשל אורז ביו"ט גם עבור מי שנוהג בו היתר, וכן מי שאכל ביו"ט בשר תוך שש שעות הסמוכין למוצאי יו"ט אסור לו לבשל מאכלי חלב עבור אחר כיון שזה אסור להמבשל עצמו, ומסתבר שטעמו הוא משום דדמי למש"כ הרמ"א (סי' תקכ"ז ס"כ) בשם מהרי"ו דמי שמתענה ביו"ט אסור לבשל לאחרים אפי' לצורך בו ביום, אולם הדבר תמוה, חדא שעל עיקר דינו של הרמ"א רבו החולקים עיי"ש במ"ב (סקס"ה), ותו דאפי' לדעת הרמ"א נראה דדוקא אם הוא בתענית ואין אני קורא בו אך אשר יאכל לכל נפש [- שהרי אינו מודקק להיתר זה של בישול ביו"ט] מחמירים עליו שלא יבשל גם לאחרים, משא"כ במי שמותר לבשל עבור עצמו מאכלי בשר למה לא יוכל לבשל לאחרים גם מאכלי חלב, וכי ההיתר לבשל לאחרים הוא משום הואיל וחזי לדידי' חזי נמי לאחרני, וצ"ע. עכ"ל. וראה בבן איש חי שם שציין לדבריו בשו"ת רב פעלים ח"ג או"ח סי' ל', ושם ביאר טעמו דאף לולא טעמו של מהרי"ו יש לאסור משום דקיי"ל שאין מתירין לכתחלה משום הואיל וכדברי המג"א בסי' תקכ"ז שם, וטעם זה שייך שפיר גם במי שמותר לבשל לעצמו מין אחר, עיי"ש. ובעיקר דברי הרמ"א שלמד דין זה מהא דמי שלא עירב אסור לבשל לאחרים, יש להעיר דהרי לענין עירוב תבשילין מצינו שהרבו בגזירות, כמו שדנו לאסור אף למי שעירב לאפות לעצמו מקמחו של מי שלא עירב (עיין שו"ת דברי מלכאל ח"ד סי' כ"ה), וא"כ אולי גם הא גזירה מיוחדת היא. כתבי תלמידים. ועיין עוד חדושי מנחת שלמה ביצה י"ז ע"א ד"ה ולא לאחרים שנסתפק רבנו בדין זה. ובשיעורו בסוגיא זו סיפר רבנו ששמע מהגרי"ש כהנמן ז"ל הגאב"ד דפוניבז' שבבחרותו, בהיותו אצל הגאון בעל ערוך השלחן ז"ל, ביקשו הערוך השלחן שיחזור לפניו על חידוש כלשהו של הגאון בעל "המאיר לעולם" ז"ל, והרצה את דבריו (שנדפסו בספרו הנ"ל ח"א סימן כ"א, בתשובה לבעל "אור גדול" ממינסק ז"ל) בענין בישול ביו"ט, דאליבא דריש לקיש דחצי שיעור מותר מן התורה מותר מה"ת לשחוט ביו"ט בהמה טמאה ולאכלה פחות פחות מכשיעור, עיי"ש, ונודעק הערוך השלחן וקרא בסערת רוח שאין להעלות דבר זה על הדעת, דנהי דחצי שיעור אינו בכלל הלאו דמאכלות אסורות אבל היתכן שאכילה כזו היא בכלל מה שאמרה תורה "אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם", אולם הגאב"ד דפוניבז' ז"ל סיים שלדעתו אין זה תימה כלל. והוסיף רבנו דהתינח לדעת הסוברים דכיון דכתיב אך אשר יאכל לכל נפש לא הותרה מלאכת או"ג אלא לצורך אכילת כזית (עיין אבני נזר או"ח סי' תי"ג, המאיר לעולם שם בשם האור גדול, ועוד), א"כ בלא"ה אין היתר לשחיטה זו שהרי אינה לצורך כזית בבא"פ, אבל לפי דברי בעל המאיר לעולם שם דמותר לעשות מלאכת או"ג גם לצורך פחות מכשיעור (ועיין גם אמרי בינה הל' יו"ט סי' ז', ועוד) לכאורה אין טעם מספיק אליבא דהלכתא לאסור מן התורה לריש לקיש. וראה חדושי מנחת שלמה ביצה כ"ה ע"א שדעת רבנו כהמתירים לשחוט גם לצורך פחות מכזית, שהרי